

som en tilståelsessag i medfør af retsplejelovens § 922.

Efter Justitsministeriets opfattelse kan der imidlertid anføres både praktiske og principielle indvendinger mod en ordning, hvor den sigtede/tiltaltes udeblivelse i videre omfang, end hvad der følger af § 934, anses for en erkendelse.

Selv hvis udeblivelse kunne anses som en erkendelse, må det således forventes, at en række forhold vil gøre, at domstolene formentlig ikke særlig hyppigt vil anvende en sådan adgang i sager, der i dag søges fremmet som tilståelsessager efter retsplejelovens § 922. Det vil især være tilfældet for sager, hvor oplysninger om tiltaltes personlige forhold meget ofte spiller en afgørende rolle for strafudmålingen, og hvor der ofte vil være uklarheder i selve sagens faktum, som retten vil være utilbøjelig til at anse for afgjort i kraft af udeblivelse, f.eks. også af hensyn til medgeringsmænd. Det samme vil gælde en del sager, som ikke er tilståelsessager, og som behandles efter retsplejelovens kapitel 80 om domsforhandling for byret i sager, i hvilke der ikke medvirker domsmænd.

Efter Justitsministeriets opfattelse er det endvidere forbundet med retssikkerhedsmæssige betænkeligheder at betragte den omstændighed, at en tiltalt ikke møder op til et retsmøde, som ensbetydende med en erkendelse, der skal kunne danne grundlag for idømmelse af fængselsstraf.

Hertil kommer, at en ordning, hvorefter en tiltalt, der udebliver fra domsforhandlingen, dømmes uden gennemførelse af en domsforhandling med bevisførelse, efter Justitsministeriets opfattelse vil kunne rejse visse betænkeligheder i forhold til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Justitsministeriet kan derfor tilslutte sig Advokatrådet, Dommerforeningen og Rigsadvokatens forslag om, at en udvidelse af adgangen til at afsige udeblivelsesdomme skal begrænses til sager, hvor der er rejst tiltale, og hvor der derfor skal ske bevisførelse, også selv om tiltalte udebliver.

3.3.2. *Strafkravet*

Efter Justitsministeriets opfattelse vil en ændring af § 847, stk. 3, nr. 4, så muligheden for at idømme fængselsstraf forhøjes fra fængsel i 30 dage til fængsel i 3 måneder, medføre, at ordningen vil kunne finde anvendelse på et meget stort antal straffesager. I 1999 udgjorde antallet af sager, der endte med en ubetinget frihedsstraf på 3 måneder eller mindre, således 79 pct. af samtlige betingede og ubetingede straffedomme. En udvidelse fra 30 dage til 3 måneder vil endvidere

indebære en væsentlig udvidelse af muligheden for at afsige dom i udeblivelsesager. I 1999 udgjorde antallet af sager, der endte med en ubetinget frihedsstraf på 30 dage eller mindre, 53 pct. af samtlige betingede og ubetingede domme. En udvidelse fra 30 dage til 3 måneder vil derfor indebære en udvidelse af muligheden for at afsige dom i udeblivelsesager svarende til ca. 50 pct. Der henvises i øvrigt til de statistiske oplysninger i bilag 3 til lovforslaget.

Som nævnt har bestemmelsens hidtidige hovedanvendelsesområde været mindre, ukomplicerede og mere takstmæssige lovovertrædelser, herunder navnlig inden for færdselslovgivningen. Straffesager, hvor den tiltalte idømmes mere end 30 dages fængsel og indtil 3 måneders fængsel vil imidlertid ofte være sager, der ikke kan betegnes som mindre, ukomplicerede og mere takstmæssige lovovertrædelser. I forbindelse med ændringen af strafkravet forudsættes det derfor, at domstolene i videre omfang end tilfældet er i dag, også anvender bestemmelsen i andre sager, jf. nærmere nedenfor under pkt. 3.3.4.

Efter den nugældende bestemmelse er det som nævnt en betingelse, at retten, på det tidspunkt hvor den beslutter at fremme sagen trods den tiltaltes udeblivelse, vurderer, at der alene er spørgsmål om ubetinget fængselsstraf i 30 dage eller derunder.

Efter Justitsministeriets opfattelse kan det i visse tilfælde være vanskeligt på forhånd at vurdere, hvilken straf den tiltalte, hvis han findes skyldig i den rejste tiltale, skal idømmes. Med mindre der er tale om forhold, hvor der anvendes mere eller mindre takstmæssige straffe, vil spørgsmålet om straffens art og strenghed ofte bero på en konkret vurdering af oplysninger, der kommer frem i forbindelse med bevisførelsen, herunder oplysninger om de forhold, der er nævnt i straffelovens kapitel 10 (f.eks. oplysninger om baggrunden for, omstændighederne ved og følgerne af forbrydelsen).

Justitsministeriet kan derfor tilslutte sig forslaget fra Advokatrådet, Dommerforeningen og Rigsadvokaten om ikke at lægge vægt på, om der under sagen alene er spørgsmål om en vis straf, men derimod at lægge vægt på, at der alene idømmes en vis straf.

Det foreslås derfor, at § 847, stk. 3, nr. 4, ændres, så en domsforhandling kan gennemføres, og der kan afsiges dom, i tiltaltes fravær, når tiltalte ikke idømmes en højere straf end ubetinget fængsel i 3 måneder eller andre retsfølger end konfiskation, førerretsfrakendelse eller erstatning.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 9.